

I si (no) podem ser lliures?

«Cap país pot ser lliure si la seva gent no pot viure lliure de pobresa, d'exclusió i de desigualtats»

"Cap país no pot ser lliure si no ho és la seva gent". En l'actual procés polític probablement la frase ens evocui a les llibertats civils i polítiques, llibertat d'expressió, de manifestació, de reunió, amenaçades pel context de regressió de drets en el que vivim. Però en realitat la frase està extreta del manifest fundacional del Projecte Lliures (<https://projectelliures.cat/2020/01/22/manifest-fundacional-projecte-lliures/>). Cap país pot ser lliure si la seva gent no pot viure lliure de pobresa, d'exclusió i de desigualtats. I a Catalunya, per molt que avancem en el procés polític per poder exercir el dret a l'autodeterminació, clarament no serem lliures si no aborden els reptes que la situació d'empobriment, exclusió i desigualtat que afecta una part important de la població.

Segons les dades del darrer informe FOESSA (<http://www.caritasbisbatvic.cat/wpfb-file/catalunya-viii-informe-foessa-pdf/>), elaborat per Càrites, podem afirmar que existeixen tres Catalunyaes (<https://projectelliures.cat/2020/02/06/tres-societats-en-una-integracio-precarietat-exclusio/>). En un eix entre els extrems d'exclusió-inclusió, definit per 35 indicadors sobre ocupació, consum, participació política, educació, habitatge, salut i aïllament social, tenim un 45,5% de la població en situació de plena integració social, un 35,5% està instal·lada en la precarietat ... i fins a un 19,4% es troba en situació d'exclusió social. És a dir, una de cada cinc persones, una mica més d'un milió i mig de persones, en exclusió social. I el més greu, d'aquestes, 944 mil persones es troben en situació de pobresa severa.

Ara que les xifres econòmiques ens parlen de la fi de la recuperació econòmica (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195861/economia/catalana/creix/2019>), farem bé de recordar que aquesta recuperació no ha arribat en cap cas per a una part important de la població. Entre aquestes, més de mig milió de persones assalariades, és a dir, que tenen feina, però en risc d'exclusió. La feina ha deixat de ser garantia per a assolir un cert nivell de benestar. És cert que l'atur ha baixat i l'ocupació ha augmentat, però la precarietat laboral és cada cop més generalitzada, i afecta sobretot a col·lectius més vulnerables, joves, dones i persones migrades. El 28% dels contractes són de menys de 7 dies i gairebé la meitat de les persones amb jornada parcial voldrien treballar més hores (subocupació).

En paral·lel, pel reu del lloguer ha pujat un 48% en 15 anys. Les famílies destinen més del 30% de les minses despeses mensuals a pagar habitatge i subministraments. Un milió i mig de persones viuen en un habitatge inadequat o insegur. A l'extrem d'aquesta greu crisi habitacional, les més de 10 mil persones sense llar.

Són xifres i realitats que de tant en tant es fan un forat entre tanta notícia política i esportiva. Però a vegades dona la sensació que ens hem insensibilitzat davant tanta injustícia.

Per sort, no tothom gira l'esquena a aquesta realitat. Existeixen arreu del territori català milers d'entitats i col·lectius socials que s'organitzen per dur a terme projectes innovadors, emancipadors i transformadors per contribuir a revertir les desigualtats, la pobresa i l'exclusió social. Projectes com la cooperativa de treball de dones migrades Mujeres Pa'lante; (<http://www.cooperativamujerespalante.coop/>) l'Ateneu Popular Coma Cros (<http://www.ateneucomacros.cat/>), un equipament municipal gestionat de forma comunitària per la Federació d'Entitats de Salt; Escudella Solidària (<http://escudellasolidaria.blogspot.com/>), una associació que treballa per la interculturalitat al barri de Santa Eugènia de Girona, i Lola no està sola (<https://lolanoestassola.org/>), una entitat que acompanya a dones sensellar de Nou Barris. Són la punta de l'iceberg de tot un teixit d'estructures socials comunitàries, de suport mutu, d'auto-organització, i de construcció d'oportunitats que són les que fan possible avançar cap a aquest país

lliure de pobresa, d'exclusió i de desigualtats que moltes voldríem veure fet realitat.

Aquests dies recullen suports a través del Projecte Lliures, impulsat per Òmnium Cultural, la plataforma d'entitats catalanes d'acció social (ECAS) i la cooperativa de finances ètiques Coop 57. Cada dia, les trobareu als barris, viles i pobles d'aquest país. Entitats, o simplement gent que s'organitza, generant processos socials democràtics i recuperant drets de ciutadania, reconstruint el vincle social comunitari esberlat per la crisi. Es mereixen molt més que el nostre reconeixement. Es mereixen que hi participem, que formem part del procés per avançar col·lectivament cap a una societat més equitativa, lliure, solidària, cohesionada i inclusiva.